

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 8481/2022
19.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, др Илије Зиндовића, Гордане Џакула и Јелене Ивановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић адвокат у ..., против тужене Републике Србије, Министарства одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4212/20 од 15.11.2021. године, у седници већа одржаној 19.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 4212/20 од 15.11.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 4212/20 од 15.11.2021. године у ставу 1, ставу 3. и ставу 4. изреке и пресуда Првог основног суда у Београду П 10292/18 од 13.12.2018. године у ставу 1. изреке и делу става 3. изреке и пресуђује:

ОДБИЈА СЕ тужбени захтев којим је тужилац тражио да се обавезе тужена да му исплати на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 300.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.12.2018. године до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 10292/18 од 13.12.2018. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности износ од 300.000,00 динара са законском затезном каматом од 13.12.2018. године до исплате; ставом другим изреке одбијен је део тужбеног захтева на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности у износу од 100.000,00 динара са законском затезном каматом; ставом трећим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 68.500,00 динара са законском затезном каматом од 13.12.2018. године до исплате; ставом четвртим изреке, тужилац је ослобођен обавезе плаћања судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 4212/20 од 15.11.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у првом ставу изреке; ставом другим изреке преиначена је првостепена пресуда у трећем ставу изреке тако што је одбијен захтев за камату на трошкове поступка од 13.12.2018. године до извршности пресуде; ставом трећим изреке одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у преосталом делу трећег става изреке; ставом четвртим изреке обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 16.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, с позивом на одредбе члана 404. ЗПП.

Чланом 404. ставом 1. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се добија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија), а ставом 2. да о дозвољености и основаности ревизије из става 1. овог члана одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Према оцени Врховног касационог суда у овом случају постоји потреба да се одлучује о посебној ревизији тужене ради тумачења права и уједначавања праксе у примени одредбе о застарелости потраживања накнаде нематеријалне штете за душевне болове због умањења опште животне активности проузрокованих посттрауматским стресним поремећајем.

Из тог разлога, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, као последица учествовања у рату на Косову и Метохији за време бомбардовања 1999. године код тужиоца, као припадника резервног састава Војске Југославије, је настала болест ПТСП која је умањила његову општу житовну активност за 10%. Симптоми ове болести у виду напетости, раздражљивости и поремећаја спавања јавили су се по повратку са ратишта, као актуни симптоми који су након шест месеци добили хронични ток. Тужилац је због психичких проблема које је трпео самоиницијативно користио лекове а први пут се јавио лекару током 2014. године када је постављена дијагноза. Од тада се тужилац лечи а његово лечење ће највероватније трајати до краја живота.

На основу тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да тужиочево потраживање није застарело и да је тужена објективно одговорна за накнаду тражене нематеријалне штете. По становишту суда, обољење које је узрочник умањења опште животне активности ПТСП добило је коначни облик 20.03.2014. године и његово лечење није завршено, тако да до подношења тужбе 15.03.2016. године нису протекли рокови из члана 376. Закона о облигационим односима (ЗОО), па је применом члана 200. истог закона тужиоцу досуђена накнада штете.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Наиме, тужилац захтев за накнаду нематеријалне због умањења животне активности заснива на узрочно-последичној вези између учествовања у рату у периоду од 04.03.1999. године до 18.06.1999. године. Код утврђеног да су симптоми болести код тужиоца добили хронични облик протеклом рока од шест месеци од повратка са ратишта, крајем 1999. године и почетком 2000. године, то произлази да је рок застарелости за накнаду нематеријалне штете почео да тече – сходно члану 376. ЗОО, од дана када је психичко обољење које карактеришу наведени симптоми из акутне фазе прешла у хроничну фазу јер је реч о психичком обољењу које може да захтева дуготрајније лечење, па понекад и доживотно. Како је тужба поднета 15.03.2016. године, тј. по истеку рока прописаног наведеним чланом, то произилази да је тужбени захтев тужиоца застарео. Наиме, тужичево обољење је постало хронично. Стоји чињеница да његово лечење није окончано, али се на обољења чије лечење може трајати доживотно почетак рока застарелости везује за настанак стања хорницитета, а не за моменат када је обољење дијагностификовано.

Постављање дијагнозе као моменат за који вештак и судови везују коначно стање посттрауматског стресног поремећаја и настанак штете за почетак рока застарелости није прихватљиво. Тужилац је тада сазнао за медицински назив психичког поремећаја који је код њега присутан већ дуги низ година, у почетку као акутни а затим и хронични поремећај. Тужилац је већ по завршетку НАТО бомбардовања испољио симптоме тог поремећаја који тада није дијагностикован и лечен, пропустом да затражи помоћ лекара. Сходно томе произилази да је тужбени захтев тужиоца за накнаду тражене штете застарео.

Имајући у виду напред изнето, Врховни касациони суд је на основу члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Одлуку о трошковима поступка суд је донео на основу члана 165. став 2. ЗПП а исти се односе на стручни састав ревизије у висини од 18.000,00 динара, колико је од стране тужене и тражено.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић